

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2025/47 De gevolgen van het Ararat arrest voor reguliere aanvragen
Kenmerk (digijust)	6845810
Hoofdtak	Asiel / Procesoverstijgend / Regulier
InformIND Thema	Procesoverstijgende thema's / Terugkeerrichtlijn
Relatie met	IB 2024/64
Geldig vanaf	04-11-2025
Geldig tot en met	04-05-2026

1. Aanleiding

Op 17 oktober 2024 heeft het Hof van Justitie een oordeel gevelde in zaak C-156/23 [het arrest Ararat].

In dit informatiebericht wordt toegelicht wat de gevolgen zijn van het arrest Ararat bij de afwijzing van een reguliere toelatingsaanvraag als:
-er al een terugkeerbesluit ligt van een asielprocedure¹; en
-uit het dossier of de verklaringen van de vreemdeling aanwijzingen naar voren komen dat bij terugkeer naar het land van herkomst sprake kan zijn van een refoulementrisico.

In dit IB is een tijdelijke werkwijze voor dit type zaken uitgewerkt.

2. Hoe te handelen/Conclusie

Wanneer een reguliere aanvraag om een verblijfsvergunning wordt afgewezen en:

- er sprake is van herleving van een eerder asiel terugkeerbesluit, én
- er signalen zijn van een refoulementrisico²,

dan moet als volgt gehandeld worden:

1. Een geactualiseerde refoulement beoordeling wordt opgesteld

Er is een implementatietraject gestart om vast te leggen welke Directie c.q. welk team verantwoordelijk is voor het opstellen van deze beoordeling. Totdat dit traject is afgerond neemt de zaakverantwoordelijke medewerker van RVN contact op met SUA om ad hoc afspraken te maken over wie deze beoordeling opstelt.

2. De uitkomst van de beoordeling wordt verwerkt in het besluit

1 De crux ligt in de vraag of er eerder een terugkeerbesluit is genomen *én* of er eerder een asielprocedure is afgewezen. Het kan dus ook gaan om situaties waarin een betrokkene eerst een terugkeerbesluit heeft gekregen bij de afwijzing van een reguliere aanvraag (of dat door de AVIM een terugkeerbesluit is genomen zonder dat door de betrokkene een verblijfsaanvraag was ingediend) en waarbij vervolgens een asielprocedure is afgewezen.

2 In het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie is bepaald dat niemand mag worden verwijderd of uitgezet naar, dan wel worden uitgeleverd aan een staat waar een ernstig risico bestaat dat hij aan de doodstraf, aan folteringen of aan andere onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen wordt onderworpen. Dit is het zogenoemde "verbod van refoulement"

a. Bij geen refoulementrisico:

De beoordeling wordt opgenomen in het besluit, onder een kopje 'geactualiseerde refoulementbeoordeling'.

In het besluit kan daardoor in de paragraaf met rechtsgevolgen verwezen worden naar het eerder in de asielprocedure genomen terugkeerbesluit en dat dit terugkeerbesluit weer geldig is.

b. Bij refoulementrisico:

Het terugkeerbesluit wordt opgeheven (zie hoofdstuk D3/8 van de systeembeschrijving). In het besluit wordt in de paragraaf met de rechtsgevolgen vermeld dat het eerder genomen terugkeerbesluit in de asielprocedure niet herleeft vanwege een refoulementrisico, en dat de betrokkene daarom niet wordt verwijderd/uitgezet naar het land van herkomst. Ook wordt in het besluit vermeld dat de plicht om Nederland te verlaten blijft bestaan, omdat asielverblijfsrecht niet ambtshalve kan worden verleend, maar alleen op basis van een daartoe strekkende aanvraag. Verwijder in het besluit de vertrektermijn en de alinea over de signalering in het SIS.

3 Toelichting

In het arrest Ararat beantwoordt het Hof de vraag of bij het herleven van een eerder genomen terugkeerbesluit, na afwijzing van een reguliere aanvraag, een nieuwe beoordeling moet plaatsvinden van het risico op refoulement.³ Het Hof bevestigt dit.

Uit het arrest volgt dat in alle fasen van de terugkeerprocedure het beginsel van non-refoulement geëerbiedigd moet worden en rekening gehouden moet worden met de omstandigheden die zich na een eerder terugkeerbesluit hebben voorgedaan. Bij het herleven van een eerder terugkeerbesluit dat is genomen in de asielprocedure kan daarom niet van een vreemdeling verlangd worden om voor een geactualiseerde beoordeling van het refoulementrisico een opvolgende asielaanvraag in te dienen.

Dit betekent dat wanneer een terugkeerbesluit dat in de asielprocedure is genomen is opgeschort, en door de afwijzing van een reguliere aanvraag opnieuw van kracht wordt, opnieuw beoordeeld moet worden of verwijdering in strijd is met het non-refoulementbeginsel. Deze beoordeling moet gebaseerd zijn op de actuele situatie van de vreemdeling en de omstandigheden in het land van herkomst.

Voor vreemdelingen die niet eerder een asielprocedure hebben doorlopen kan verwezen blijven worden naar het indienen van een asielaanvraag. Het arrest is dan ook uitsluitend van toepassing op vreemdelingen die eerder een asielprocedure hebben doorlopen. [interne aantekening]

³ Dit IB ziet niet toe op het Adrar arrest (ECLI:EU:C:2025:647) van 4 september 2025. In dat arrest heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie geoordeeld dat in de bewaringsprocedure, naast het zicht op uitzetting, ook moet worden beoordeeld of non-refoulement in de weg staat aan verwijdering en of het belang van het kind het familie- en gezinsleven of de gezondheidssituatie zich daartegen verzetten.

Hoe ziet de geactualiseerde beoordeling van het refoulementsrisico er uit ?

Volgens punt 38 van het arrest moet de minister zich ervan vergewissen dat er geen “zwaarwegende en op feiten berustende gronden” bestaan om aan te nemen dat de vreemdeling bij terugkeer naar een derde land een reëel risico loopt te worden onderworpen aan een schending van het beginsel van non-refoulement. Dit betekent dat uit het dossier of uit de door de vreemdeling aangevoerde informatie zonder diepgaand nader onderzoek ondubbelzinnig moet blijken dat het eerdere terugkeerbesluit berust op een achterhaalde beoordeling en dat er feiten en omstandigheden zijn die erop wijzen dat terugkeer een refoulementrisico inhoudt.

De bewijslast ligt bij de vreemdeling, waarbij voor de beoordeling geen hoorzitting gehouden wordt, tenzij er sterke aanwijzingen zijn dat terugkeer tot een schending van het non-refoulementbeginsel leidt.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het uitgangspunt niet is veranderd dat een risico op refoulement alleen kan worden beoordeeld tegen de achtergrond van een aannemelijke nationaliteit, herkomst en identiteit.

4. Verwachting

De verwachting is dat binnen enkele maanden het implementatietraject is afgerond (waardoor een gestroomlijnd proces voor het opstellen van een geactualiseerde beoordeling van het refoulementrisico is afgestemd).

5. Afstemming

De inhoud van dit informatiebericht is afgestemd met JZ,RVN en A&B.

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.